

БИОГРАФИЈА

Радмила Петановић, рођена 18. јуна 1950. године у Горњем Милановцу (Република Србија), редовни је члан САНУ од 2018. године, признати педагог и научник на националном и међународном плану у области фитоакарологије, једне релативно младе науке која се и у свету нагло развила тек у другој половини XX века.

Основну школу и гимназију природно-математичког смера завршила је у Београду. Студије биологије на Природно-математичком факултету Универзитета у Београду уписала је 1969, а завршила 1973. године. На истом факултету је магистрала 1977. у области популационе генетике, а докторирала из области фитоакарологије 1985. године. Њен научноистраживачки и наставни рад започео је 1975. године, када је изабрана за асистента на Катедри за ентомологију Пољопривредног факултета Универзитета у Београду. Академска каријера на Пољопривредном факултету у оквиру заштите биља утицала је на опредељење области њеног научноистраживачког и педагошког рада. У звање доцента изабрана је 1987, у звање ванредног професора 1993, а у звање редовног професора 1998. године. Предавала је предмете: „Ентомологија“, „Акарологија“, „Екологија инсеката“ и „Биолошка контрола штетних организама“ на основним и „Зооекологија у заштити биља“ на мастер студијама, а на докторским студијама (модул Фитомедицина) предмете: „Методе у акарологији“, „Принципи зоосистематике“, „Општа фитоакарологија“ и „Примењена фитоакарологија“. Самостално је формила курс из области акарологије и засновала ову научну област (посебно фитоакарологију) у Србији, која је јединствена и у многим земљама у окружењу. Коаутор је првог уџбеника из ове области, „Основи акарологије“. Предавач је по позиву на студијским групама основних (предмет Примењена екологија) и мастер студија (предмет Примењена ентомологија) на Биолошком и основних студија (предмет Хортикултурна ентомологија) на Шумарском факултету у Универзитета у Београду. Такође је била предавач по позиву на Пољопривредном факултету у Барију 1992. године и на докторским студијама Универзитета у Атини, 2004. године. Била је ментор 8 и члан комисија за одбрану 8 докторских дисертације; ментор 8 и члан комисија за одбрану 4 магистарске тезе: ментор 90 дипломских радова.

Научни и стручни рад проф. Р. Петановић је у домену акарологије, науке о грињама, међу којима су многе врсте значајне штеточине биљака у пољопривреди, шумарству, хортикултури или паразити људи и животиња, а која у Србији до почетка 1980-их није била предмет усмерених истраживања. Паралелно са оријентацијом у научним истраживањима на таксономију, систематику, екологију и филогенију најситнијих и најмногбројнијих фитофагних гриња из групе *Eriophyoidea*, која остаје главни правац њених истраживања, проучава биокологију најважнијих штетних гриња гајених биљака у Србији, заснива и продубљује још једну апликативну област – улогу гриња у класичној биолошкој борби против корова – и са својим тимом од почетка XXI века развија интензивну сарадњу са светским институцијама, због чега она и њени сарадници постају познати у релевантном научном свету. У домену фундаменталних истраживања, започиње са тимом млађих истраживача у другој деценији XXI века нове правце упоредне морфологије и молекуларне филогеније групе гриња на којој је докторирала и њене интегративне таксономије. Такође, од самог почетка ради на диверзитету фауне *Eriophyoidea* Србије и Црне Горе, а последњих деценија и на проблемима адвентивних, односно алохтоних врста гриња у Србији, Балкану, Европи. Иницирала је и следеће правце

истраживања у сарадњи са колегама са других факултета или института у земљи и иностранству, кроз магистарске тезе и докторске дисертације или пројектне задатке: популациону токсикологију пестицида на грињама као модел-објектима, интеракцију биљака и гриња на макро и микро морфолошком нивоу, таксономију и диверзитет гриња паучинара и предаторских гриња у Србији. Учествовала је у реализацији 15 научноистраживачких пројеката (11 националних и 4 међународна), у својству руководиоца пројекта, подпројекта или пројектних тема. Радмила Петановић је члан многих научних друштава у земљи и иностранству (Српског биолошког друштва, Ентомолошког друштва Србије, Друштва за заштиту биља Србије, European Association of Acarologists, The International Society for Pest Information, The Acarological Society of America). Члан је редакција научних часописа: „Acta Entomologica Serbica“, „Пестициди и фитомедицина“, „Заштита биља“, „Archives of Biological Sciences“, „Ecologica Montenegrina“ и „Српска наука данас“, конгресних тела и рецензент бројних научних радова у престижним акаролошким часописима у свету (*Zoosystema*, *Zootaxa*, *Annales zoologici*, *Systematic and Applied Acarology*, *International Journal of Acarology*, *Experimental and Applied Acarology*, *Acarologia*).

Њена библиографија се до сада састоји од 331 библиографске јединице, од чега је 191 чланак објављен у научним, стручним и осталим публикацијама, а 140 саопштења на домаћим и међународним скуповима у изводу. Самостално или са сарадницима објавила је један уџбеник, једно поглавље у уџбенику, четири монографије и била уредник шест монографија. Објавила је 15 поглавља у монографијама, 21 прегледни рад, 115 оригиналних научних радова у научним часописима, а 40 чине научно-стручни и остали радови. Значајан број радова објављен је у међународним, водећим међународним и врхунским међународним часописима, као што су: *Acarologia*, *Entomologica*, *Bulletin of the Polish Academy of Sciences. Biological Sciences*, *Annales Zoologici*, *Annals of Entomological Society of America*, *Plant Pathology*, *Experimental and Applied Acarology*, *Journal of Plant Interactions*, *Zootaxa*, *Arthropod-Plant Interactions*, *Systematic and Applied Acarology*, *BioControl*, *Insects*, *Biocontrol Science and Technology*.

Утицајност њених радова огледа се и кроз значајну цитираност, имајући у виду величину научне заједнице која прати ову област: 819 према *Science Citation Index* и WOS бази, 2029 према бази *Google Scholar*, а поред тога 86 у уџбеницима и монографијама, 178 у магистарским тезама и докторским дисертацијама. Хиршов индекс (h-index) износи 14 према WOS, односно SCOPUS бази, а 25 према бази *Google Scholar*.

До сада је описала укупно 67 за светску науку нових врста (41 са простора Србије, 15 из Црне Горе, по једну из Хрватске, Италије, Шпаније, Чилеа, Литваније и Аустралије, две из Грчке и три из Русије) и четири нова рода, *Rhinotergum* Petanović, 1988, *Boczekiana* Petanović, 2000, *Loboquintus* Chetverikov et Petanović, 2013 и *Eriocenus* Petanović et Amrine, 2015 и урадила ревизије номенклатурног и таксономског статуса виших таксона. Као вид уважавања и реномеа међу колегама у свету из области акарологије један нов род *Petanovicia* Boczek 1996 и две врсте *Abrolophus petanovicae* Saboori, Šundić & Pešić, 2012 и *Aceria petanovicae* Amrine et de Lillo 2015 названи су по професорки Р.Петановић. Године 2012. Радмила Петановић је изабрана за дописног члана САНУ, а 2018. за редовног члана. Била је члан Академијског одбора за образовање САНУ и члан Матичног одбора за биотехнологију и пољопривреду Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Актуелни је председник Академијског одбора за проучавање фауне Србије САНУ, члан Академијског одбора за науку САНУ и члан Националног комитета Унеска за програм „Човек и биосфера” Министарства заштите животне средине Републике

Србије. . Била је уредник пет монографија и четири зборника научних радова у издању САНУ.Члан је Научног савета Задужбине Андрејевић и Комисије за доделу Награде града Београда за природне и техничке науке. Сарадник је Редакције за биологију Српске Енциклопедије у издању САНУ и Матице Српске. Признања и награде: Плакета града Београда (1968);Захвалница Српског биолошког друштва (2007);Диплома Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије као члану тима научника за освојено прво место у области – биологија на такмичењу – за најбољу технолошку иновацију у Србији (2008), јубиларна Повеља Пољопривредног факултета Универзитета у Београду поводом 100 годишњице од оснивања (2019), Повеља Друштва за заштиту биља Србије поводом 70 година од оснивања (2024),Захвалница Института за заштиту биља и животну средину поводом 80 година постојања (2025).